

Programma 3: Samen leven en participeren

gemeente
HEEZE-LEENDE

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Samen met inwoners en organisaties ontwikkelden wij een duurzaam leefbare samenleving. Een sociale leefomgeving waarin we ontmoeting stimuleren en ondersteunen en waar iedereen naar vermogen mee kan doen en inwoners betrokken zijn bij elkaar. Daarbij sloten we aan bij wat er speelt en nodig is, en hebben we de creativiteit en de krachten die er in de verschillende dorpskernen of wijken (samenkracht) zijn, benut. We pakten onze rol als verbinder en ondersteuner en nodigden inwoners uit om samen met ons te werken aan leefbare kernen. De rol van de gemeente was aanvullend op dat wat inwoners zelf kunnen. Daarbij dachten we vanuit kansen en mogelijkheden. Ten aanzien van het bestendigen van de sociale cohesie en levendige kernen wilden we in 2024 de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Versterken van ontmoeting met dorpshuizen en de bibliotheek als spil en ruimte voor en faciliteren van eigen initiatieven van inwoners;
- Borgen/uitbreiden van sportfaciliteiten in Heeze, Leende, Leenderstrip en Sterksel waar jong en oud kunnen bewegen (gezonde leefstijl) en elkaar daarbij kunnen ontmoeten;
- Laagdrempelig signaleren van eenzaamheidsproblematiek;
- Zorgen voor inclusiviteit van mensen met een beperking: toegankelijkheid, gelijkheid, zelfstandigheid (uitvoeren VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap);
- Vastleggen cultuurhistorische en beeldbepalende elementen en dorpsgezichten en controle krijgen over het behoud en instandhouding ervan;
- Versterken van programmering van activiteiten (o.a. in de dorpshuizen) voor jongere doelgroepen;
- Jongerenwerk een definitieve en passende plek geven;
- Aandacht voor een gezonde duurzame leeftijdsopbouw van inwoners in de kernen.

We wilden dat inwoners volwaardig konden deelnemen aan het maatschappelijk leven. Het ontwikkelen, behouden en versterken van de eigen regie stond daarbij altijd centraal. We wilden naar een samenleving waar inwoners verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven en het heft in eigen handen nemen. Wanneer een inwoner niet zelf, of met hulp van zijn omgeving of netwerk en algemene voorzieningen kon meedoen, kon hij rekenen op passende ondersteuning en waardering. Als het ging om maatwerk en integraliteit, deden we wat nodig was. We werkten aan een duurzame oplossing en sloten altijd aan bij de mogelijkheden van de inwoner. Onze professionals gaven samen met de inwoner vorm aan de ondersteuning, waarbij de inwoner de regie hield. Ten aanzien van gezondheid, onderwijs en ontwikkeling wilden we de volgende opgaves realiseren uit het raadsprogramma:

- Zorgdragen voor toegankelijke zorg;
- Waardering (div. uitingsvormen + €) en positionering mantelzorgers;
- Inclusiviteit van inwoners, accenten op doelgroepen:
  - Fysieke en mentale ontwikkeling ouderen;
  - Iedereen kan meedoen (minima); organiseer dat als gemeente.
- Versterken digitale vaardigheden (verschillende doelgroep, verschillende aanpak), voorkomen isolatie en digitale tweedeling;
- Zorgen dat iedereen kan meedoen (deel kan uitmaken van de samenleving ondanks eventuele beperkingen/ bijzonderheden);

- Aanpakken van situaties waar kinderen in armoede opgroeien en zorgen dat ze blijven meedoen door een actief monitorende rol aan te nemen en vrijwilligers(organisaties) op dit thema op alle mogelijke wijzen ondersteunen;
- Versterken van de inzet binnen het onderwijs op het hebben van een gezonde leefstijl van kinderen (voldoende beweging, gezonde voeding, etc.);
- Breng de vrijwilligersorganisaties in een goede positie; versterk de effectiviteit en efficiëntie door samenwerking mede gemeente & organiseer vooral ook de eigen kracht van inwoners;
- Jongerenwerk preventiever inzetten, met oog voor mentale ontwikkeling jongeren 13-17jr;
- Kansen zoeken om voortijdige schoolverlaters zich te laten ontwikkelen in sectoren waar de behoefte aan arbeidskrachten groot is, zoals in de zorg of binnen Brainport;
- Versterken van de digitale vaardigheden van ouderen, eventueel door hier jongeren voor te vragen en zo direct de ontmoeting tussen jong en oud te bevorderen;
- Ondersteunen van de ingezette lijn om onderwijsaccommodaties (waaronder de Berkenschutse te verduurzamen en te onderzoeken wat er nodig is om de Dirk Heziusschool, op te knappen, te renoveren of nieuwbouw op een andere locatie;
- Vroegtijdige schoolverlaters worden geholpen om alsnog een goede startkwalificatie te behalen, zodat ze een goede start voor hun zelfstandige leven hebben;
- Ondersteunen en stimuleren van een leven lang leren;
- Aandacht voor laaggeletterdheid bij inwoners.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard bleven we onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitvoeren, zoals o.a.: maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugd, leerlingenvervoer, uitvoering participatiewet, inburgering, minimabeleid, subsidies, het ondersteunen van vrijwilligers en organisaties via de Vrijwilligerscentrale. Deze taken staan verder niet expliciet in deze jaarrekening benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in deze jaarrekening.

Achtergrond en ontwikkelingen

Vanaf 2024 is het nieuwe beleidsplan Sociaal domein 2024-2027 van kracht. In 2024 hebben we het uitvoeringsplan Sociaal Domein opgesteld. Dit beleidsplan sluit aan bij de doelstellingen uit het raadsprogramma vormt het strategische kader voor de (toekomstige) ontwikkelingen en uitdagingen binnen het sociaal domein.

Zorgdragen voor bestaanszekerheid en werkgelegenheid is een kerntaak van de overheid. De huidige Participatiewet, blijkt niet altijd te werken zoals het kabinet dat graag wil en wordt gezien als complex en gaat bovendien onvoldoende uit van vertrouwen. Door het kabinet is daarom aangekondigd dat de Participatiewet ingrijpend zal worden gewijzigd, met grote gevolgen voor het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

3.1 Onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Als gemeente betekenisvol zijn voor het onderwijs, passend bij de rol van de gemeente.

Wat hebben we gedaan?

Samen met de onderwijspartners uitvoering geven aan de Lokaal Educatieve Agenda 2025 – 2028. Deze is in 2024 in gezamenlijkheid opgesteld.

In 2024 is in samenwerking met het onderwijs, kinderopvang, bibliotheek, jongerenwerk en JGZ een meerjarige Lokaal Educatieve Agenda opgesteld. Onze visie ten aanzien van opgroeien en opvoeden (Opgroeikracht) vormt hierbinnen de basis. Samen werken we aan het versterken van de opgroeikracht van de jeugdigen in onze gemeente. Om deze beweging te volgen hebben we maatschappelijke resultaten benoemd. Doel is dat in 2028 meer jeugdigen (4-21 jaar) voldoende mentaal weerbaar zijn, meer ouders in staat zijn hun opvoeduitdagingen zelf op te lossen binnen het eigen sociale netwerk of met behulp van voorzieningen sociale basis, en dat in 2028 een hoger percentage van de inwoners (4-11jarigen) voldoet aan de Beweegrichtlijnen.

Hiervoor zijn diverse acties uitgezet. Denk aan de inzet van een beweegprogramma in onderwijs- en kinderopvangtijd, het opzetten van een multidisciplinair ontwikkelingsgericht overleg en bekendheid geven aan het Opgroeikracht-aanbod door middel van een campagne en een websitepagina.

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid, anderstalige leerlingen extra kansen bieden door middel van aanvullende ondersteuning op scholen.

Wij hebben subsidie verleend voor extra (taal)ondersteuning aan anderstalige leerlingen op 3 scholen in onze gemeente: Dirk Hezius, de Merlebos en de Parel. Aan circa 30 kinderen met een migratie-achtergrond wordt extra ondersteuning gegeven door een NT2-gespecialiseerde professional, zodat zij kansrijk kunnen invoegen in het onderwijs en de maatschappij.

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid voor- en vroegschoolse educatie en een peuterprogramma verzorgen.

Ter versterking wordt 1 pilot welke medio 2024 is gestart in 2025 voortgezet:

- Inzetten van inloopuren van de jeugdverpleegkundigen bij de kinderopvang. Dit om het contact te verbeteren tussen jeugdverpleegkundigen 0-4 jaar van de GGD en de kinderopvangorganisaties (inclusief gastouders). En om de laagdrempeligheid te verhogen zodat signalen/zorgen eerder besproken worden.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Binnen de gemeente wordt voor- en vroegschoolse educatie en een peuterprogramma (voor peuters waarbij ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag) verzorgd. In 2025 hebben circa 15 kinderen gebruik gemaakt van het geïndiceerde VVE-programma, en circa 10 kinderen van het peuterprogramma.

In september 2024 is de pilot 'inloopuren van de jeugdverpleegkundigen bij de kinderopvang' gestart. De pilot liep tot medio 2025 en is naar tevredenheid geëvalueerd. Het contact tussen jeugdverpleegkundigen 0-4 jaar van de GGD en de kinderopvangorganisaties (inclusief gastouders) is hierdoor flink geïntensiveerd.

Wat hebben we bereikt?

Combinatiefunctionarissen breed inzetten in de samenleving.

Wat hebben we gedaan?

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is een afbouwregeling vastgesteld die loopt tot en met december 2026.

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is een afbouwregeling vastgesteld die loopt tot en met december 2026. Vanaf 2027 zijn de scholen verantwoordelijk voor het gymonderwijs en de bekostiging daarvan.

De inzet van de cultuurcoach is gekoppeld aan de uitvoering van de Cultuur met Kwaliteit regeling 3 (CMK 3) in het basisonderwijs. CMK 3 loopt tot en met schooljaar 2024-2025. Besluitvorming deelname aan CMK 4 wordt voorbereid in 2025.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is volgens de gemaakte afspraken gehandeld. Vanaf 2027 zijn de scholen verantwoordelijk voor het gymonderwijs en de bekostiging daarvan.

De inzet van de cultuurcoach is gekoppeld aan de uitvoering van de Cultuur met Kwaliteit regeling 3 (CMK 3) in het basisonderwijs. CMK 3 liep tot en met schooljaar 2024-2025. Besluitvorming deelname aan CMK 4 vanaf schooljaar 2025-2026 is voorbereid in 2025 en vastgesteld door het college.

Wat hebben we bereikt?

Digitale vaardigheden ouderen/ volwassenen versterken zodat iedereen mee kan blijven doen in de samenleving. En laaggeletterde inwoners ondersteunen zodat zij mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we gedaan?

Stimuleren en (mede) mogelijk maken dat diverse lokale organisaties waaronder de KBO, trainingen digitale vaardigheid aanbieden.

Binnen de gemeente werden in 2025 diverse trainingen digitale basisvaardigheden aangeboden:

Heeze:

1. Oefenplein (o.m. Klik&Tik): wekelijks vanaf medio 2025 (96 deelnemers)
2. Seniorweb digitale basiscursus (8 deelnemers)
3. Workshop Digitaal bankieren (6 deelnemers)
4. DigiSpreekuur (wekelijks directe antwoorden bij computerproblemen) (80 deelnemers)
5. Digisterker: werken met de digitale overheid (6 deelnemers)
6. Digiditaler: digitale zorg dichterbij (6 deelnemers)

Leende:

1. Workshop Digitaal bankieren (6 deelnemers)
2. Digicafé (tweewekelijks) (120 deelnemers)
3. Digisterker: werken met de digitale overheid (6 deelnemers)
4. Digiditaler: digitale zorg dichterbij (6 deelnemers)

Daarnaast konden inwoners terecht bij het Formulierenspreekuur, Financieel spreekuur en het Informatiepunt Digitale Overheid. Vrijwilligers van het Formulierenspreekuur hielpen inwoners bij het invullen van (digitale) formulieren, aanvragen van toeslagen of kwijtscheldingen. De vrijwilligers van het Financieel spreekuur hielpen met name bij geldzaken. Een groot aantal vragen neemt toe in complexiteit en vraagt om uitzoekwerk en meerdere afspraken.

Via het Formulierenspreekuur (50) en Financieel spreekuur (71) zijn 121 vragen beantwoord. Bij het informatiepunt digitale overheid zijn 192 vragen beantwoord.

In 2025 willen we extra aandacht besteden aan laaggeletterdheid binnen (jonge) gezinnen.

Naast de reguliere activiteiten die het taalnetwerk Heeze-Leende (Bibliotheek Dommeldal, Cordaad Welzijn, Taalkacht, gemeente Heeze-Leende) aanbiedt aan inwoners bij het verbeteren van taal- en digitale vaardigheden, is in 2025 extra focus gegeven aan laaggeletterdheid binnen (jonge) gezinnen. Er is overzicht van het aanbod voor deze groep gemaakt, en op 7 oktober is een netwerkbijeenkomst georganiseerd t.b.v. bewustwording bij 'signalerende/toeleidende' partners.

Ook is in oktober het magazine 'ik wil leren' gelanceerd. Met dit magazine hopen we mensen te stimuleren een stap te zetten in het vergroten van hun basisvaardigheden. Hierbij kan het gaan om het leren en oefenen van de Nederlandse taal, voorlezen

evenals digitale en financiële vaardigheden. Het magazine kent een oplage van 8.000 stuks en is huis-aan-huis verspreid in Heeze, Leende en Sterksel. Zie: [20251013 - digitaal - ik wil leren.pdf](#)

Wat hebben we bereikt?

Inwoners blijven zich een leven lang ontwikkelen.

Wat hebben we gedaan?

Ondersteunen en stimuleren van een leven lang leren van doelgroepen waar de gemeente een rol heeft. De bibliotheek heeft hierbinnen een sleutelrol.

In 2025 versterken we het bibliotheek-programma op dit vlak. Een voorbeeld is de ontwikkeling van een spreekurenplein in zowel Leende als Heeze.

De bibliotheek heeft een groot aanbod waarmee inwoners van alle leeftijden zich kunnen blijven ontwikkelen; denk aan lezingen, boekencollectie, Digicafé en Taalhuis.

Samen met de bibliotheek en andere partners is in 2025 gestart met het vormgeven van een 'informatieplein' in Leende. Op 29 januari 2026 is dit officieel geopend.

Aanbieden van volwasseneducatie via Taalkracht voor inwoners, die meerderjarig zijn en niet inburgering plichtig, zodat zij hun basisvaardigheden kunnen verbeteren. Regionaal wordt dit vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs-middelen gefinancierd.

Het aanbod van Taalkracht bekender maken onder de inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Mensen die Nederlands willen leren lezen, schrijven en praten (bij NT2'ers), konden zich in 2025 aanmelden voor een taal cursus op het eigen niveau, begeleidt door een docent van Taalkracht. Per 1-1-2025 waren 11 cursisten ingeschreven. Gedurende het jaar zijn 7 cursisten gestopt en 10 cursisten gestart.

Een aantal taalleerders geeft – bijvoorbeeld vanwege werkroosters – de voorkeur aan een-op-een taalondersteuning via vrijwilligers. In 2025 hebben 11 taalleerders één-op-één begeleiding ontvangen van vrijwilligers, met ondersteuning van de docent van Taalkracht.

In 2025 is middels het 'Ik wil leren' - magazine, welke huis-aan-huis verspreid is, meer bekendheid gegeven aan het aanbod van Taalkracht. Zie: [20251013 - digitaal - ik wil leren.pdf](#)

Wat hebben we bereikt?

Verduurzaming onderwijsaccommodaties.

Wat hebben we gedaan?

Op basis van het onderzoek naar een toekomstbestendige huisvesting van de Dirk Heziusschool besluiten hoe we hier invulling aan gaan geven

In 2025 is het haalbaarheidsonderzoek naar de modernisering en verduurzaming van de Dirk Hezius school uitgevoerd waarbij in eerste instantie de scenario's waren toegespitst op het huidige schoolgebouw in verhouding tot nieuwbouw. Op verzoek van de gemeente is dit onderzoek vervolgens verbreed en is een aantal alternatieve scenario's toegevoegd.

Het onderzoek inclusief de verbreding met alternatieve scenario's is afgerond. In 2026 wordt een voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad over de toekomstbestendige huisvesting van de Dirk Heziusschool

Opstellen van een uitvoeringsprogramma voor het "Integrale Huisvesting Plan Onderwijs, Opvang en Zorg" (=IHP).

In 2025 is de huisvestingsbehoefte van basisschool Trumakkers opgepakt en is in overleg met de directie van de Trumakkers en naastgelegen basisschool Merlebos besproken welke alternatieven en voorkeuren de beide scholen hierbij hebben. Op basis hiervan is een voorstel uitgewerkt dat moet leiden tot uitbreiding van het onderwijsaanbod door onbenutte ruimte in het gebouw in te richten als klaslokalen.

Daarnaast is een eerste onderzoek gedaan naar mogelijkheden om door middel van praktische aanpassingen, te komen tot meer beweegruimte in de buitenruimte voor de bovenbouw van basisschool de Triangel. Hiertoe is een verkeerskundig onderzoek gedaan, waarmee ruimte buiten het schoolplein op een veilige manier beschikbaar kan komen tijdens schoolpauzes. In overleg met het schoolbestuur wordt dit vraagstuk nu betrokken in de bredere scope van wijzigingen in onderwijshuisvesting, nu de huur aan Korein voor kinderopvang in maart 2026 eindigt en de school in pandig uitbreiding krijgt alsook het schoolplein wordt vergroot met extra m² als gevolg van vrijval van de buitenruimte van Korein.

Tenslotte is in aanloop naar de ingebruikname van de nieuwe sportzaal Weibossen afgesproken dat de groepen 1 en 2 van basisschool de Parel op locatie van de school blijven voor bewegingsonderwijs en hiervoor het speellokaal zouden gebruiken. Na opening van de sportzaal is vastgesteld dat het speellokaal niet voldoet aan de wettelijke norm. Hierop is in overeenstemming met de schooldirectie bepaald welke aanpassingen noodzakelijk zijn om het speellokaal alsnog geschikt te maken voor gebruik voor bewegingsonderwijs.

Op basis van het Integraal Accommodatiebeleid 2021 is de afgelopen jaren een aantal zaken rechtstreeks met betrokken schoolbesturen opgepakt. Deze zaken worden in aanloop naar het nieuwe schooljaar afgerond. In 2026 wordt geëvalueerd welke

opgaven er resteren en binnen welk tijdspad deze kunnen worden gerealiseerd. Deze evaluatie vormt input voor het IHP.

Wat hebben we bereikt?

Voorkomen van voortijdig schoolverlaters (vsv) en het bieden van een kansrijke start.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig School Verlaters (vsv)

Uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig SchoolVerlaters (vsv), zodat vsv'ers alsnog een startkwalificatie halen of op een passende zorg- of arbeidsplek terechtkomen. Vsv'ers worden door doorstroomcoaches proactief benaderd, er vindt een brede intake plaats, persoonlijkheids- en interesstesten worden ingezet en er volgt een loopbaantraject.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

We nemen deel aan het regionaal uitvoeringsprogramma Vroegtijdig SchoolVerlaters (VSV), zodat vsv'ers alsnog een startkwalificatie halen of op een passende zorg- of arbeidsplek terechtkomen. Eind augustus is middels een raadsinformatiebrief informatie gegeven over de resultaten van het schooljaar 2023-2024. Rond de zomer 2026 is het jaarverslag van 2024-2025 gereed.

3.2 Jeugd

Wat hebben we bereikt?

Inzetten op versterken mentale gezondheid van jongeren.

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich het beste als ze lekker in hun vel zitten, zichzelf kunnen zijn, en gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving.

Kortom: als zij een hoge mate van welbevinden ervaren. Vanuit Opgroeikracht werken we samen met onze maatschappelijke partners aan het versterken van de mentale kracht van jeugdigen van 10-14 jaar en jongeren van 14 jaar en ouder. We hebben hierbij de vroege signalen ten aanzien van de mentale kracht van onze jeugdigen in beeld en werken toe naar een passend preventief aanbod ter versterking hiervan. Hierbij maken we onderscheid in universele, selectieve en individuele preventie: het bevorderen van een positieve mentale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren, een specifieke groep jongeren waarvan de mentale ontwikkeling gevaar loopt of een individueel preventief aanbod als er sprake is van individuele psychosociale problematiek.

Wat gaan we daarvoor doen (moet ik nog verplaatsen naar onderen, ik wil die paragrafen anders noemen)

Samen met het basisonderwijs en onze maatschappelijke partners richten we ons vanuit Opgroeikracht op een preventief aanbod gericht op het versterken van de weerbaarheid van groep 7/8 leerlingen met als doel de jeugdigen zo weerbaar als mogelijk aan de overgang van groep 8 naar de middelbare school te laten starten.

Voor de jongeren van 14-23 jaar richten we ons vanuit Opgroeikracht op aansluitende inlooptmogelijkheden in het jongerencentrum en werkt het jongerenwerk outreachend om de groep van jongeren die steun nodig hebben bij het volwassen worden. Daarnaast werken we op basis van de vroege signalen samen met de maatschappelijke partners en het verenigingsleven aan een passend preventief aanbod voor deze groep jeugdigen.

Onze maatschappelijke partners bieden in de week van de mentale gezondheid, vanuit en gericht op de leefwereld van jongeren, een aanbod gericht op het versterken van de mentale kracht. Hierin heeft de gemeente een coördinerende rol.

Wat hebben we gedaan?

Samen met het basisonderwijs en onze maatschappelijke partners richten we ons vanuit Opgroeikracht op een preventief aanbod gericht op het versterken van de weerbaarheid van groep 7/8 leerlingen.

Nieuw in ons preventief aanbod is een cursus voor ouders van jonge pubers (cursusplek voor 8 ouders) . Er staat een activiteitenaanbod tijdens inloop jongerencentrum. Op dinsdag-woensdag en donderdagmiddag na school is de inloop waar zowel jongens als meisjes van 10-14 jaar inlopen en deelnemen aan de activiteiten. Het jongerencentrum is een plek geworden waar de jongeren zich echt thuis voelen, zichzelf kunnen zijn en graag komen.

Nieuw in ons preventief aanbod is een cursus voor ouders van jonge pubers (cursusplek voor 8 ouders). Deze is in 2025 twee keer gegeven. Er staat een activiteitenaanbod tijdens inloop jongerencentrum. Op dinsdag-woensdag en donderdagmiddag na school is de inloop waar zowel jongens als meisjes van 10-14 jaar inlopen en deelnemen aan de activiteiten. Het jongerencentrum is een plek geworden waar de jongeren zich echt thuis voelen, zichzelf kunnen zijn en graag komen.

Voor de jongeren van 14-23 jaar richten we ons vanuit Opgroeikracht op aansluitende inlooptmogelijkheden in het jongerencentrum en werkt het jongerenwerk outreachend om de groep van jongeren die steun nodig hebben bij het volwassen worden.

Het ontmoeten van oudere jongeren vindt vooral in de openbare ruimte plaats. Hierin is ook vanuit het signaleringsoverleg 18- een samenwerking tussen jongerenwerk en het team veiligheid met betrekking tot de plekken waar inzet van jongerenwerk gewenst is.

Onze maatschappelijke partners bieden in de week van de mentale gezondheid, vanuit en gericht op de leefwereld van jongeren, een aanbod gericht op het versterken van de mentale kracht. Hierin heeft de gemeente een coördinerende rol.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

We hebben in de periode mei-juni een aantal bijeenkomsten voor inwoners aangeboden met betrekking tot het versterken van de mentale gezondheid. Doelgroep bestond uit ouders/opvoeders, die voor een bepaalde overgangsfase in het leven staan: ouders met pasgeboren baby, ouders van het jonge kind en ouders die na een scheiding verder moeten. Voor deze 3 overgangsfases hebben we groepsbijeenkomsten georganiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Toegankelijke zorg voor inwoners.

Wat hebben we gedaan?

Binnen de jeugdhulpregio Samen voor Jeugd uitvoering geven aan de Hervormingsagenda, Regiovisie en in samenhang met een grotere netwerkorganisatie ook het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming.

Doel van deze meerjarenopgaven is de jeugdzorg en de samenwerking in de keten te verbeteren zodat het jeugdzorgstelsel financieel beheersbaar wordt.

In 2025 is gestart met het opstellen van de opgavegerichte uitvoeringsplannen binnen Samen voor Jeugd. Per opgave zijn voor 2026 en verder concrete activiteiten uitgewerkt om de regionale ambities uit het meerjarenplan te realiseren. Daarbij is gewerkt aan het verder doorontwikkelen van specialistische jeugdhulp, onder andere in relatie tot de thema's Reikwijdte, Integraliteit en verblijf. De samenwerking met jeugdhulpaanbieders is versterkt door samenwerking via opgaveteams en via gezamenlijke ontwikkeltafels, zo ook op thema's als Crisis of Zorg in Onderwijstijd. Ook zijn stappen gezet richting een meer voorspelbare en doelmatige inzet van specialistische hulp, in lijn met de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Zo is ingezet op het verbeteren van regionale data, inzichten en sturing. Ook is in 2025 gestart met de visievorming en voorbereiding van de brede inkoop voor 2028, waardoor we als regio tijdig anticiperen op gewenste ontwikkelingen in kwaliteit, capaciteit en financiële

beheersbaarheid in de specialistische jeugdhulp, in lijn met onze inhoudelijke doelstellingen en opgaven én de Hervormingsagenda jeugd.

Vanuit Opgroeikracht in de samenwerkende keten van professionals werken we op basis van de vroege signalen aan een laagdrempelig en preventief aanbod van opvoed- en opgroei ondersteuningsaanbod voor onze inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Het preventief aanbod is uitgebreid met een cursus voor ouders van jonge pubers, kleinschalige Hoe dan? bijeenkomsten voor ouders van het jonge kind. Daarnaast zijn het basisonderwijs, Jeugdgezondheidszorg en de toegangsmedewerkers van het sociaal gestart met het OntwikkelingsGerichtOverleg in het basisonderwijs. Dit overleg is erop gericht om kinderen in de thuis nabije school naar school te kunnen laten blijven gaan. ouders gegeven. Het ouder-kind café is structureel goed bezocht: hier ontstaat een oudercommunity. De maandelijkse buitenspeelmiddagen zijn een groot succes: zowel kinderen als ouders komen hiernaar toe. In samenwerking met het Helder Theater hebben we een avond georganiseerd voor ouders van jonge pubers met het thema: 'beschermen of loslaten, wanneer doe ik het goed? In de maand november hebben we extra activiteiten georganiseerd rondom opvoeden en opgroeien. De opbouwwerker Opvoeden en Opgroeien is een bekend gezicht in de gemeente geworden voor ouders, waarbij er direct contact ontstaat met een hele brede groep ouders.

Voor het programma Kansrijke Start geven we in de keten van professionals uitvoering aan het bevorderen van de gezondheids- ontwikkeling van zwangeren: Fit Zwanger.

Deze activiteit valt onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Er heeft dit jaar tweemaal een Fit4Two diner voor zwangeren plaatsgevonden georganiseerd door huisarts JGZ , verloskundige en fysiotherapeut. Hieraan hebben 32 zwangeren deelgenomen. Doel van de bijeenkomst was ontmoeting met andere zwangeren en informatie over Gezond en Fit zwanger met elkaar delen. In Heeze en Sterksel is zwangerschapsyoga opgestart.

De overeenkomst met Buurtgezinnen loopt tot medio 2025. We evalueren de inzet van Buurtgezinnen.

Naar aanleiding van de evaluatie wordt besloten of en zo ja op welke wijze de gemeente het werken met steungezinnen voor kwetsbare gezinnen voort kan zetten.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen sociaal sterk' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

De inzet van Buurtgezinnen hebben we geëvalueerd. De samenwerking is naar aanleiding van de evaluatie verlengd met één jaar.

3.3 Maatschappelijke ondersteuning

Wat hebben we bereikt?

Digitale vaardigheden van inwoners versterken, zodat isolatie en een digitale tweedeling wordt voorkomen.

Wat hebben we gedaan?

Digitale vaardigheden van ouderen/volwassenen versterken zodat iedereen mee kan blijven doen in de samenleving. Zie thema onderwijs.

Zie thema onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Het voorkomen en verminderen van eenzaamheidsproblematiek.

Wat hebben we gedaan?

Samen met inwoners uit alle kernen en maatschappelijke partners ontwikkelen we initiatieven die de nadruk leggen op ontmoeting in plaats van eenzaamheid.

Een goed voorbeeld hiervan is de Week van de Ontmoeting, waarin in alle kernen activiteiten worden georganiseerd die gericht zijn op het bevorderen van contact en verbinding.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

De Week van de Ontmoeting heeft geleid tot 23 georganiseerde activiteiten en het zichtbaar maken van bestaande initiatieven, met een totaalbereik van ong. 600 deelnemers, maar heeft ook een bijdrage geleverd aan het ontmoeten binnen de kernen.

Uit reacties van deelnemers en partners blijkt dat:

1. Nieuwe contacten zijn ontstaan: inwoners hebben mensen ontmoet die ze nog niet kenden, wat zorgt voor meer verbinding.
2. Bestaande initiatieven beter zichtbaar geworden, waardoor inwoners weten waar ze terecht kunnen voor ontmoeting.
3. Samenwerking tussen inwoners en informele en formele partners is versterkt, wat een solide basis vormt voor toekomstige gezamenlijke activiteiten.

Wat hebben we bereikt?

Iedereen kan (blijven) meedoen.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoering geven aan de in 2024 vastgestelde inclusieagenda.

In 2025 zetten we in op bewustwording bij mensen zonder beperking, uitbreiding van ervaringsdeskundigen, verbetering van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en verbetering van de digitale toegankelijkheid. Deze activiteiten vallen onder de Programmalijs 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

In 2025 hebben we ingezet op bewustwording bij mensen zonder beperking, verbetering van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en verbeteren van digitale toegankelijkheid. De werkgroep toegankelijkheid is voor nu compleet voor de onderwerpen zoals beschreven in de huidige Lokale Inclusie Agenda. Er zijn twee scholen geschouwd, twee winkels en een kapperszaak. De website van gemeente Heeze-Leende voldoet aan de toegankelijkheidseisen uit het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Dat betekent dat onze website gebruiksvriendelijk en toegankelijk is voor iedereen.

Versterken van de mentale en fysieke gezondheid van inwoners, via passende preventieve interventies in samenwerking met maatschappelijke organisaties:

- Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie zoals het geheugenhuis, het mantelzorgcafé en Psy-salon (voor inwoners met GGZproblematiek).
- Project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven is om in 2024 80 senioren te bereiken.

We hebben ingezet op het versterken van de mentale en fysieke gezondheid van inwoners door een breed aanbod aan preventieve activiteiten te organiseren. Dit omvatte workshops en lezingen over thema's zoals de overgang, relatie- en verliesverwerking, gezondheid en emotieregulatie bij jonge kinderen, gericht op het omgaan met uitdagingen in het leven. Daarnaast stimuleerden we bewegen in de openbare ruimte en op school, met specifieke aandacht voor de motorische ontwikkeling van kinderen. We zetten ook in op valpreventie en sociale versterking, en organiseerden ontmoetingsactiviteiten in alle kernen. Dit alles gebeurde in nauwe samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.

Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie zoals het geheugenhuis en bijeenkomsten voor (jonge) mantelzorgers.

Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie.

In het afgelopen jaar zijn in samenwerking met diverse maatschappelijke organisaties verschillende ontmoetingsmomenten georganiseerd voor uiteenlopende doelgroepen. Dit omvatte onder meer de inloop van De Boei voor inwoners met psychische problematiek, bijeenkomsten van het Geheugenhuis, gespreksgroepen zoals de PsySalon voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, het mantelzorgcafé en de koffiemomenten van het Sociaal Team. Met deze activiteiten bieden we inwoners lotgenotencontact, informatie en advies, in een laagdrempelige en ondersteunende omgeving. De ontmoetingsmomenten zijn gericht op het versterken van het sociale netwerk van inwoners en het bieden van ruimte voor herkenning en steun.

In samenwerking met de KBO het organiseren van een vitaliteitsdag.

Samen met Senioren KBO Heeze organiseerden we een Vitaliteitsdag waar ruim 60 inwoners aan deelnamen. De deelnemers konden deze dag terecht bij diverse professionals, waaronder een huisarts, fysiotherapeuten, een opticien en Zuidzorg (thuiszorg) voor advies, informatie en preventieve gezondheidschecks. Daarnaast waren er actieve workshops zoals Tai Chi, Zumba en Qi Gong om inwoners kennis te laten maken met laagdrempelige vormen van beweging. De dag droeg bij aan het vergroten van bewustwording over een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale verbondenheid.

Samen met Senioren KBO Heeze organiseerden we een Vitaliteitsdag waar ruim 60 inwoners aan deelnamen. De deelnemers konden deze dag terecht bij diverse professionals, waaronder een huisarts, fysiotherapeuten, een opticien en Zuidzorg (thuiszorg) voor advies, informatie en preventieve gezondheidschecks. Daarnaast waren er actieve workshops zoals Tai Chi, Zumba en Qi Gong om inwoners kennis te laten maken met laagdrempelige vormen van beweging. De dag droeg bij aan het vergroten van bewustwording over een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale verbondenheid.

Continuering project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven is om in 2025 80 senioren te bereiken.

Continuering project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven was om in 2025 80 senioren te bereiken.

In 2025 namen in totaal 92 inwoners deel aan Maak Rimpels. Zij deden mee aan modules gericht op het versterken van de onderlinge verbondenheid in de gemeenschap, vitaliteit, valpreventie en digi-vaardigheden. Vanwege een terugtrekkende beweging van de zorgverzekeraar als medefinancier en in overleg met

de vier andere deelnemende gemeenten, is besloten om na 2025 te stoppen met Maak Rimpels. In 2026 worden nog twee Maak Rimpels-groepen uitgevoerd omdat deze reeds in 2025 zijn gestart, zodat deelnemers op een passende manier kunnen afronden en waar mogelijk worden doorverwezen naar andere initiatieven in de gemeente.

De uitvoering van de acties uit de Woonzorgvisie 2024-2028 worden meegenomen in het uitvoeringsplan sociaal domein.

In afstemming met diverse samenwerkingspartners is een uitvoeringsplan voor de Woonzorgvisie opgesteld. Dit plan is op 27 mei 2025 vastgesteld door het college.

.

Het college heeft het uitvoeringsplan voor de Woonzorgvisie vastgesteld, waarmee een basis is gelegd voor de verdere uitvoering en samenwerking rond wonen, zorg en welzijn. We zijn gestart met de voorbereidingen voor de pilot Woonleefcirkel door demografische gegevens in beeld te brengen en gesprekken met inwoners te voeren. Daarnaast is het premantelzorgbeleid vastgesteld en actief gecommuniceerd naar inwoners. In Heeze zijn we begonnen met de ketenaanpak valpreventie, waarbij een multidisciplinaire samenwerking is opgezet met fysiotherapeuten, apotheker, diëtisten, podotherapeuten en ergotherapeuten om 65-plussers met een verhoogd valrisico op te sporen, te screenen en door te geleiden naar passende beweegprogramma's. Tot slot hebben we in Leende een inwonersinitiatief gericht op sociale cohesie ondersteund, wat heeft geleid tot een aanvraag voor het communicatieplatform Hoplr.

Wat hebben we bereikt?

Toegankelijke zorg voor inwoners.

Wat hebben we gedaan?

Van beschermd wonen naar beschermd thuis.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen is in 2024 wederom uitgesteld. De nieuwe datum van de invoering is op zijn vroegst 1 januari 2026. De beweging en visie van beschermd wonen en beschermd thuis, blijft leidend in de uitvoering lokaal en binnen de samenwerking in de regio. Voor 2025 staat op de agenda: Indien nodig aanpassing van de verordening Maatschappelijke ondersteuning en eventueel de beleidsregels, per 1 januari 2026.

In 2025 is de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen nog niet doorgevoerd. Het wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel beschermd wonen ligt sinds begin 2024 bij de Tweede Kamer ter behandeling, maar is tot op heden niet geagendeerd. Hierdoor is het niet langer haalbaar om het wetsvoorstel tijdig af te handelen voor invoering per 2026. De centrumgemeenten – in ons geval Eindhoven – blijven het budget ontvangen op basis van het huidige, historische verdeelmodel. Om die reden is ervoor gekozen om de bestaande verordening en beleidsregels niet te wijzigen.

De reeds bestaande bestuurlijke afspraken zijn verlengd. Daarnaast is in 2025 gestart met de verdere uitwerking van de transformatielijnen en de meerjarige visie. De transformatielijnen voor beschermd wonen in de regio Eindhoven (2022-2026) richten zich op doorcentralisering, regionale samenwerking, en een verschuiving van instellingszorg naar "beschermd thuis". Ter onderbouwing van de uitvoering is de Ethos-telling uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

Waardering en positionering van mantelzorgers.

Wat hebben we gedaan?

Ondersteuning en facilitering van mantelzorgers, zoals aangegeven in het GALA - plan voor 2024: Uitvoering geven aan mantelzorgwaardering en de mantelzorg-ondersteuning

- Uitvoering geven aan mantelzorgwaardering en de mantelzorg-ondersteuning, actief informeren van mantelzorgers over de diverse ondersteuningsmogelijkheden die er zijn in de gemeente onder andere via steunpunt mantelzorg en het sociaal team.
- Uitvoering geven aan de aanbevelingen, die voortvloeien vanuit de evaluatie mantelzorg 2024.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn Samen kansen creëren van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Mantelzorgwaardering is door Cordaad uitgevoerd. Verder heeft Cordaad actief mantelzorgers benaderd over de ondersteuningsmogelijkheden.

De aanbevelingen uit het mantelzorgbeleid zijn uitgevoerd. Er is een mantelzorgtest website online waarbij mantelzorgers gericht ondersteuningsaanbod kunnen vinden.

Het mantelzorgsteunpunt is in ontwikkeling, de belangrijkste wijziging is dat er meer wijkgerichte activiteiten worden aangeboden.

Verder is er aandacht voor de jonge mantelzorger, zo is in het jongerencentrum een inloop voor deze doelgroep georganiseerd.

3.4 Gezondheid

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen en stimuleren van een gezonde leefstijl.

Wat hebben we gedaan?

Inwoners en maatschappelijke organisaties kunnen subsidie aanvragen voor initiatieven die een gezonde leefstijl bevorderen, zoals initiatieven gericht op mentale gezondheid en ontmoeting.

In het kader van de Week van de Ontmoeting hebben inwoners en maatschappelijke organisaties subsidie ontvangen voor initiatieven die ontmoeting stimuleren en de sociale verbinding versterken. Daarnaast hebben we, gericht op het vergroten van de mentale gezondheid, diverse goedbezochte lezingen en workshops georganiseerd, waaronder: een bijeenkomst voor vrouwen in de overgang ("Ook leuke meisjes worden 50!"), lezingen over verlies van relatie en verlies van gezondheid, in samenwerking met het Expertisecentrum Omgaan met Verlies en een workshop voor ouders van jonge kinderen over emotieregulatie. Met deze activiteiten werkten we aan het versterken van de veerkracht van inwoners bij uitdagingen in verschillende levensfasen en aan meer onderlinge verbondenheid.

Onder voorbehoud van besluitvorming starten we met een tweejarige pilot met het platform Fitcoins van "It's my life" voor specifieke doelgroepen, zoals zwangere vrouwen.

Inwoners kunnen digitale Fitcoins verdienen door te bewegen en deel te nemen aan gezondheid- en duurzaamheidsactiviteiten. Na twee jaar evalueren we de resultaten en besluiten we of we doorgaan met Fitcoins.

Vanwege technische problemen bij het platform Fitcoins is het in 2025 niet gelukt om met dit initiatief te starten. We onderzoeken hoe en wanneer we dit in 2026 alsnog kunnen oppakken.

Door intensiever samen te werken met huisartsen, die vaak als eerste signalen opvangen, kunnen we meer inwoners bereiken en preventieve zorg en welzijnswerk dichterbij de gemeenschap brengen.

Door intensiever samen te werken met huisartsen, die vaak als eerste signalen opvangen, kunnen we meer inwoners bereiken en preventieve zorg en welzijnswerk dichterbij de gemeenschap brengen.

We hebben ingezet op intensievere samenwerking met huisartsen. Naast de samenwerking tussen huisartsen en Sociaal team werkten we in 2025 samen met huisartsen op verschillende terreinen, zoals de ketenaanpak valpreventie, de ketenaanpak Welzijn op Recept en het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte voor jeugd.

Naar aanleiding van het GALA- en IZA-akkoord worden huisartsen- praktijken steeds belangrijkere samenwerkingspartners binnen het sociaal domein.

Samen met hen pakken we verschillende thema's op, zoals de doorontwikkeling van "Welzijn op Recept" (als alternatief voor een medisch recept), de aanpak van valpreventie, en het bevorderen van beweging onder inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Het landelijke Integraal Zorgakkoord (IZA) vormt de basis voor de landelijke beweging van zorg naar gezondheid. In 2025 is hieraan het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) toegevoegd. Dit akkoord versterkt en verbreedt de bestaande IZA-afspraken en benadrukt het belang van een nauwere samenwerking tussen huisartsen en het sociaal domein. Ook huisartsen hebben behoefte aan deze samenwerking, omdat veel hulpvragen niet alleen medisch, maar ook sociaal van aard zijn. In Heeze is een huisartsenpraktijk gestart met een WijkUp-team, waarin verschillende professionals zoals wijkverpleging, het sociaal team en andere partners samenwerken. Het doel is om signalen vroegtijdig op te pakken, samen rondom inwoners te werken en sneller passende ondersteuning te organiseren.

Wat hebben we bereikt?

Versterken van de inzet binnen het onderwijs op het hebben van een gezonde leefstijl van kinderen (voldoende beweging, gezonde voeding).

Wat hebben we gedaan?

Samen met 5 kinderopvanglocaties en 5 basisscholen heeft de gemeente een 3-jarige samenwerking met stichting Het Bewegend Kind.

Samen met 5 kinderopvanglocaties en 5 basisscholen heeft de gemeente een 3-jarige samenwerking met stichting Het Bewegend Kind. Doel van de samenwerking is de ontwikkeling van de motorische vaardigheden van kinderen op de kinderdagverblijven en basisscholen: het bewegend leren.

Scholen en kinderopvangorganisaties hebben een beweegvisie met betrekking tot bewegend leren en zijn gestart met de uitvoering daarvan. Vanuit de gemeente zijn in samenwerking met Bewegend Kind evaluatiecriteria opgesteld om de implementatie van bewegend leren te monitoren. De eerste resultaten van bewegend leren zijn voor de leerkrachten zichtbaar: 50% ziet onder andere een beginnend positieve

ontwikkeling in de concentratie van kinderen, meer rust in de klas en verbeterde motoriek. Alle kinderen nemen actief deel. De kinderen waarderen de beweegmomenten met een 8.

Via de GGD monitoren we de gezondheid van onze jeugdigen (zowel binnen als buiten school) en daar waar nodig sluiten we aan met preventieve programma's om gezondheidsachterstanden voor te blijven.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Op basis van signalen uit de GGD-monitor en meldingen van diverse professionals hebben we in 2025 actief ingezet op het stimuleren van beweging en het versterken van motorische vaardigheden bij kinderen in het basisonderwijs en de kinderopvang, onder andere via het programma Het Bewegend Kind. Daarnaast organiseerden we buitenspeelmiddagen in verschillende speeltuinen binnen de gemeente. In samenwerking met de GGD werden online ouderavonden georganiseerd over thema's zoals een veilige online omgeving voor kinderen en de overgang naar het voortgezet onderwijs. Samen met het Sociaal Team en de jeugdgezondheidszorg van de GGD vervulde het netwerk Opgroeikracht hierbij een belangrijke rol door vroegtijdig signalen op te pakken over opvoedvragen en problemen bij ouders.

3.5 Participatie

Wat hebben we bereikt?

Bestaanszekerheid voor iedereen.

In Heeze -Leende willen we dat iedereen voldoende inkomen heeft om rond te komen.

Wat hebben we gedaan?

Regelingen, dienstverlening en activiteiten voor inkomensondersteuning worden gepromoot bij de doelgroep en externe partners.

Op 10 maart 2025 heeft uw Raad het minimabeleid aangenomen. Wij hebben, na vaststelling van het minimabeleid, een uitvoeringsprogramma aangenomen om de effectiviteit van het minimabeleid te verstevigen door onder andere in te zetten op betere communicatie en proactieve dienstverlening. Ook zijn wij gestart met het vereenvoudigen van het aanvraagproces voor de bijstandsuitkeringen voor levensonderhoud.

Wat hebben we bereikt?

Een inclusieve arbeidsmarkt: iedereen doet mee, naar eigen kracht en kunnen. Eenieder werkt (naar vermogen) en heeft de nodige middelen van bestaan.

Afgelopen tijd hebben we middels het project 'Klant in beeld' onze uitkeringsgerechtigden in kaart gebracht. Hierdoor hebben we de ontwikkelbehoefte per uitkeringsgerechtigde goed in beeld zodat we gericht dienstverlening kunnen inzetten om de ontwikkeling te bevorderen.

Wat hebben we gedaan?

Breed offensief geeft de gemeente meer mogelijkheden om arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking te realiseren. Wij bieden (financiële) ondersteuning aan inwoners die niet zelfstandig werk kunnen vinden.

Bij alle inwoners met een bijstandsuitkering waar een (re-integratie)traject passend is, is deze ingezet. Hiervoor maken wij gebruik van de samenwerking met Ergon en andere externe partners. Wij hebben periodiek gesprekken met onze inwoners, zodat we de voortgang kunnen evalueren en waar mogelijk een volgende stap kunnen maken.

Aan inwoners die (tijdelijk) niet genoeg inkomen hebben om de kosten van hun eigen levensonderhoud te betalen verstrekken wij een bijstandsuitkering. Wij hebben de maatregelen uit de Participatiewet in balans succesvol geïmplementeerd. Hierdoor kunnen wij inwoners die dat nodig hebben nog beter ondersteunen richting duurzame participatie en, waar mogelijk, uitstroom naar werk.

Wat hebben we bereikt?

Iedere nieuwkomer een goede basis bieden zodat er een onafhankelijk toekomstperspectief is.

In 2025 bieden we een duaal traject aan waarbij leren en participeren wordt gecombineerd.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 bieden we een duaal traject aan waarbij leren en participeren wordt gecombineerd. De nieuwkomers worden begeleid in samenwerking met partners en periodiek monitoren we de voortgang.

Wij nemen een leerbaarheidstoets af en bepalen de passende leerroute van een nieuwkomer. De nieuwkomer wordt vervolgens aangemeld voor taalonderwijs, dit start zo snel mogelijk. Wij hebben periodiek contact met de nieuwkomer en onze samenwerkingspartners over de voortgang. Daarnaast wordt de nieuwkomer ondersteund op het gebied van re-integratie en participatie. Indien dat mogelijk is wordt de nieuwkomer aangemeld voor een passend (re-integratie)traject.

3.6 Dorpshuizen

Wat hebben we bereikt?

Versterken van ontmoeting, met dorpshuizen en de bibliotheek als spil en ruimte voor en faciliteren van eigen initiatieven van inwoners.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 gezamenlijk met de besturen dorpshuizen blijven werken aan de ontwikkeling van een bedrijfsvoering die een balans creëert tussen maatschappelijke meerwaarde en kosten.

Wij hebben het afgelopen jaar samen met de stichtingsbesturen van de drie dorpshuizen een proces doorlopen waarbij de rolverdeling tussen gemeente, stichtingsbesturen en de gemeenschap in de instandhouding, het beheer en de exploitatie van de dorpshuizen is aangescherpt en vertaald naar subsidie, alsook een taakstellende opdracht voor de stichtingsbesturen. Het beleid met betrekking tot de instandhouding en het beheer van de dorpshuizen is bijgesteld en de gemeenteraad heeft hiertoe een kadernotitie vastgesteld. De stichtingsbesturen hebben elk een ondernemingsplan opgesteld waarin zij vanuit hun eigen visie hebben beschreven op welke wijze zij hun bedrijfsvoering wensen in te richten, passend bij de kaders die door de gemeente zijn gesteld. De subsidierelatie is aangescherpt en daarbij is tevens een opdracht gegeven aan de drie dorpshuizen om met ingang van 2026 te komen tot een structureel kostendekkende exploitatie.

2025 heeft tevens in het teken gestaan van de aankoop van het dorpshuis 't Perron. Hiertoe is een zorgvuldig proces doorlopen samen met de voormalige eigenaar woningcorporatie woCom en het stichtingsbestuur. Vooruitlopend hierop zijn zonnepanelen geplaatst om het pand te verduurzamen.

2025 was verder het laatste jaar van de pilot Huur om Niet. Het college heeft besloten de pilot niet voort te zetten. Het jaar 2026 wordt daarbij aangemerkt als overgangsjaar om tot ene zorgvuldige afronding te komen,

Onder omschrijving staat dit reeds voldoende beschreven.

3.7 Sport

Wat hebben we bereikt?

Borgen/uitbreiden van faciliteiten in de kernen waar jong en oud kunnen bewegen (gezonde leefstijl) en elkaar kunnen ontmoeten.

Wat hebben we gedaan?

Samenwerking met De Verschilmaker.

Een project gericht op het aanmoedigen en inspireren van sportief gedrag, respect voor elkaar en de ontwikkeling van doeltreffend vrijwilligersbeleid dat aansluit bij de behoeften van de vereniging, maar ook het gemeentelijk sport- en jeugdbeleid. Doel is

het project in 2025 gezamenlijk mogelijk te maken voor alle sportverenigingen in gemeente Heeze-Leende.

In 2025 zijn de volgende verenigingen met dit traject gestart: RKSv Sterksel, RKSv Heeze, Hockey Heeze en DOSL. Deze verenigingen zetten samen stappen om sportiever gedrag te stimuleren en vrijwilligerswerk eerlijker te verdelen. Met ondersteuning van De Verschilmaker werkten de clubs aan een toekomstbestendige verenigingscultuur, waarin betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan.

De verenigingen besteden extra aandacht aan sportief gedrag, vooral bij jeugdteams onder de 12 jaar. Trainers en begeleiders kregen handvatten om gedrag bespreekbaar te maken en kinderen te laten reflecteren op hun houding binnen en buiten het veld.

Ook maakten de clubs samen afspraken over wat zij normaal en wenselijk gedrag vinden, bijvoorbeeld tijdens de 'derde helft'. Zo ontstond meer duidelijkheid over hoe de vereniging omgaat met onderwerpen als alcohol, drugs en onderlinge omgang.

Het realiseren van een gemeenschappelijke accommodatie voor hockey- en voetbalvereniging (Plan Lambrek).

Het realiseren van een gemeenschappelijk accommodatie voor Hockeyclub Heeze en RKSv Heeze.

Begin 2025 is een nieuwe start gemaakt met het project Lambrek door de projectleiding weer bij de gemeente te beleggen. Inmiddels zijn de gesprekken met de hockey- en voetbalvereniging opnieuw opgestart. In het vervolgproces wordt nadrukkelijk gekeken naar de financiële haalbaarheid van het project, waarbij ook naar mogelijke financieringsbronnen en een eigen bijdrage van de verenigingen wordt gekeken. De verenigingen hebben aangegeven te willen verkennen op welke wijze zij hier invulling aan kunnen geven. Daarbij is als kader meegegeven, dat wordt toegewerkt naar één gezamenlijke accommodatie voor beide verenigingen, waarbij functies en voorzieningen zoveel mogelijk worden samengevoegd en gedeeld.

3.8 Cultuur

Wat hebben we bereikt?

Versterken van samenhang, uitstraling en behoud van cultuurhistorische elementen, beeldbepalende objecten en waardevolle dorpsgezichten.

Wat hebben we gedaan?

Vastleggen van cultureel erfgoed en hiermee controle krijgen over het behoud en instandhouding ervan;

In 2025 zijn nieuwe regels voor cultuurhistorie opgesteld in de Verordening Fysieke Leefomgeving Heeze-Leende (VFL Heeze-Leende). Deze regels zijn bedoeld om cultuurhistorische waarden vast te leggen en de mogelijkheid te hebben om een cultuurhistorisch waardevol object een (tijdelijke) bescherming te geven tot het moment dat het definitieve Omgevingsplan in werking is getreden. Met het in werking treden van de VFL Heeze-Leende en na vaststelling van de cultuurhistorische waardenkaart is het behoud van historische bebouwing, groenelementen, ensembles en archeologische vindplaatsen juridisch geborgd.

De VFL Heeze-Leende is gewijzigd per 1 januari 2026. De cultuurhistorische waardenkaart is onder constructie. Naar verwachting zal deze in 2026 gereed zijn.

Opstellen van cultuurhistorische & ruimtelijke visies van de dorpskernen van Leende, Sterksel, Leenderstrijp en omringende buurtschappen.

De cultuurhistorische ruimtelijke verkenningen van de kernen van Leende, Leenderstrijp en Sterksel zijn uitgezet met als doel de ruimtelijke kwaliteiten van deze drie kernen te inventariseren. Aan de ruimtelijke verkenning is vervolgens een visie gegenereerd, waarbij gekeken is hoe om te gaan met ruimtelijke initiatieven binnen de kernen van Heeze-Leende. Voor Heeze is zo'n beleidsdocument al opgesteld.

In eerste instantie zijn de visies bedoeld als ambtelijk beleidsstuk om ruimtelijke initiatieven te toetsen op haalbaarheid en wenselijkheid. Bij het wijzigen van de omgevingsvisie zullen deze visies als bijlage meegenomen worden en ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

De visie voor Leende is ambtelijk afgerond en wordt inmiddels als toetsingskader benut bij de intaketafel. De overige twee visies zijn in concept of nog helemaal niet uitgevoerd. Dit vanwege de drukte bij de uitvoerder van de visies. De definitieve visies van Leenderstrijp en Sterksel worden in 2026 verwacht.

Actualiseren digitale erfgoedkaart uit 2012.

De erfgoedkaart dateert uit 2012 en heeft een update nodig, mede vanwege de per 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet. De erfgoedkaart bestaat enerzijds uit een archeologie en anderzijds uit een cultuurhistorische waardenkaart. beide kaarten vormen de basis van al het culturele erfgoed met een ruimtelijk raakvlak dat we binnen de gemeente Heeze-Leende kennen. Deze kaarten vormen de basis van de thematische laag "cultureel erfgoed" binnen het definitieve Omgevingsplan dat uiterlijk eind 2031 opgesteld moet zijn.

De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) voert het opstellen van deze kaarten voor ons uit. Door drukte bij de ODZOB en de hoeveelheid cultureel erfgoed dat geïnventariseerd moet worden, maar ook omdat we diverse erfgoedorganisaties bij

deze update betrekken, is de update nog niet afgerond. De verwachting is dat deze in 2026 wordt opgeleverd.

Opstellen beleidsnota Erfgoed met regels voor het uitvoeringsplan duurzaam behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed.

De beleidsnota cultureel erfgoed vertelt hoe we als gemeente Heeze-Leende omgaan met al het cultureel erfgoed. De laatste nota over erfgoed dateert uit 2011 en dient te worden aangepast, rekening houdende met de ingevoerde wet- en regelgeving uit de Erfgoedwet van 2016 en de Omgevingswet van 2024

Dit jaar zijn diverse andere beleidsnota's geïnventariseerd door de adviseur erfgoed. Capaciteitsgebrek resulteert in vertraging van de oplevering van deze beleidsnota. De verwachting is dat deze in Q4 2026 wordt opgeleverd.

Wat heeft programma 3 gekost?

Tabel 4.0 Wat heeft het gekost Programma 3

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
3.1 Onderwijs	3.450	1.839	1.684	1.740	-56
3.2 Jeugd	4.542	4.689	5.146	5.184	-38
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	4.336	4.892	4.618	4.526	92
3.4 Gezondheid	791	927	909	878	31
3.5 Participatie	12.622	9.842	9.291	9.061	230
3.6 Dorpshuizen	971	1.435	1.343	1.261	82
3.7 Sport	1.194	1.283	1.309	1.238	71
3.8 Cultuur	737	788	1.040	949	91
Totaal lasten	28.643	25.695	25.340	24.837	503
3.1 Onderwijs	481	450	420	452	31
3.2 Jeugd	20	0	46	48	2
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	108	97	166	201	35
3.4 Gezondheid	54	85	85	73	-12
3.5 Participatie	10.464	6.816	8.063	8.058	-5
3.6 Dorpshuizen	130	200	133	133	0
3.7 Sport	283	214	295	252	-43
3.8 Cultuur	120	130	242	231	-11
Totaal baten	11.660	7.991	9.450	9.448	-2
Saldo baten en lasten programma 3	-16.983	-17.704	-15.890	-15.389	501
3.0 Toevoegingen aan reserves	538	0	0	0	0
3.0 Onttrekkingen aan reserves	713	994	248	150	-98
Saldo mutatie reserves	176	994	248	150	-98
Saldo na bestemming programma 3	-16.808	-16.710	-15.642	-15.239	403

Het negatieve saldo na bestemming in Programma 3 Samen leven en participeren is met € 403.000 afgenomen ten opzichte van de slotwijziging 2025 en bedraagt € 15.239.000 negatief.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

Opvang asielzoekers en Btw-compensatie 2024 CS&CO Voordeel € 268.000

De Belastingdienst heeft de verlaging van het btw-tarief, ingediend door CS&CO, beschikt een goedgekeurd voor 2024 (een voordeel van € 268.488). Voor 2025 is de aanvraag over de verlaging van het btw-tarief nog in behandeling bij de Belastingdienst.

Opvang asielzoekers DGO (2025-2027) Voordeel € 150.000

De lasten voor de opvang van asielzoekers (DGO) zijn € 150.000 lager dan voorzien.

Opvang vluchtelingen Oekraïne Voordeel € 101.000

Op basis van lastenverantwoording 2025 ontvangen we € 101.000 aan extra rijksmiddelen voor 2025. Dit is verantwoord in de SiSa-bijlage.

Bijstand Nadeel € 111.000

In Heeze-Leende zijn het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen. Een stijging die ook landelijk heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven. voor 2025. Er zijn meer inwoners naar werk begeleid waardoor de uitgaven stijgen zowel de uitgaven als de toekomstige Rijksbijdrage voor de bijstand. Dit resulteert in een nadeel van € 111.000.

Voor de overige afwijkingen wordt verwezen naar de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel Analyse afwijkingen programma 3".

